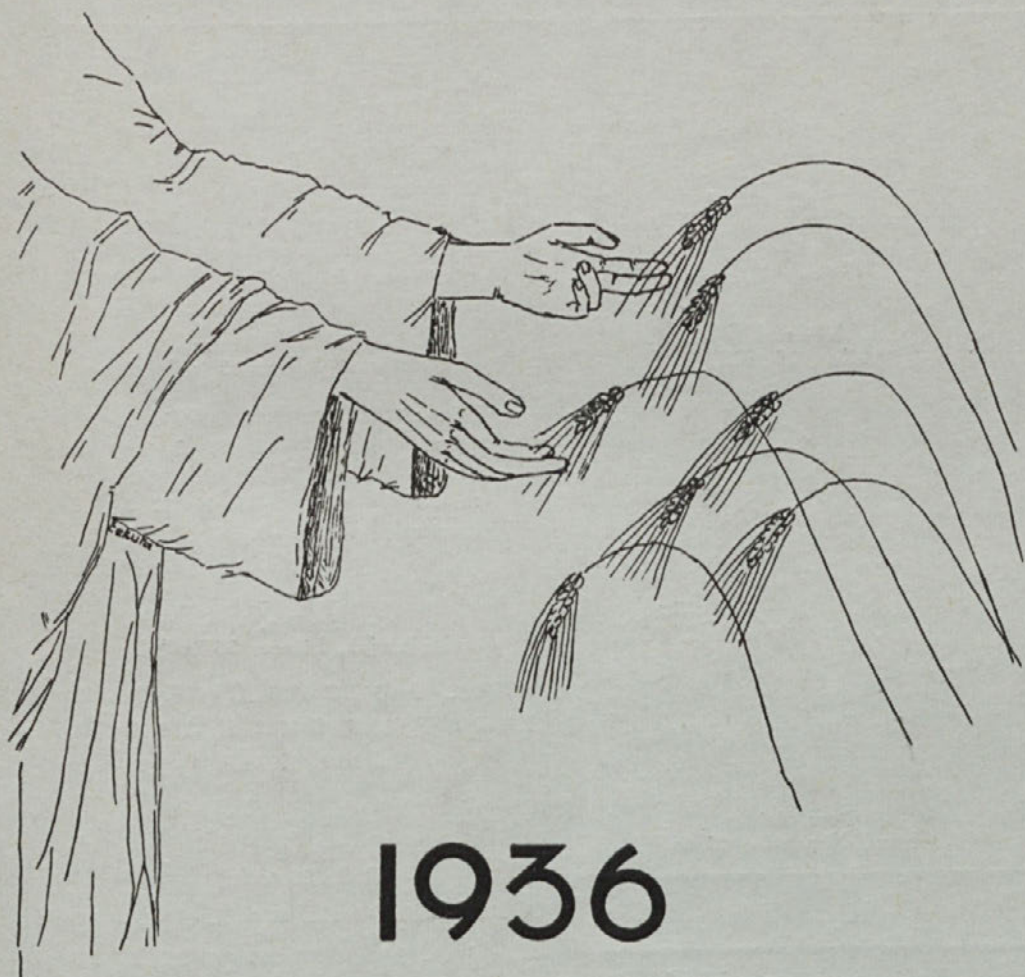

Poštšina plačana v gotovini.

Štev. 6.

NAŠ^V DOM

1936

LIST · SLOVENSKE · MLADINE

»Naš dom« izhaja vsakega 10. v mesecu. Rokopise in vse, kar spada v uredniški del lista, je čimpreje po izitju prejšnje številke poslati na urednikov naslov: Dr. Meško Josip, Maribor, Magdalenski trg 3.

»Naš dom« se naroča pri upravi »Našega doma«, Maribor, Koroška cesta 5, in stane pod skupnim naslovom Din 18, posamezni naročniki pa bodo plačali Din 20 letno.

Zaupniki in agitatorji »Našega doma«! Delo in propaganda za naše glasilo naj se neprekinjeno in nezmanjšano nadaljuje. Vedite, da vsaka stotina novih naročnikov lahko pripomore do večjega obsega »Našega doma«.

Kjer želite objavo slik, fantovskih skupin, pošljite Din 40 kot odškodnino za napravo klišeja na naslov uprave.

Kolesar.
(A. Kos; 25 točk.)

Posetnici.
(»Vsebirad Nimanič«; 10 točk.)

Miran Dik

Kaj je ta mož po poklicu?

Meta Volkec

Kaj je Metin oče?

Črkovna številčnica.
(Castor et Polux; 25 točk.)

brivec	13. 17. 9. 23. 20. 12.
slikar	3. 14. 8. 19. 3. 3.
krojač	19. 7. 10. 12. 1. 14.
mlinar	17. 11. 20. 16. 12. 8.
klepar	3. 22. 5. 14. 12. 8.

Srečke.
(Modrinjak, Pišece; 25 točk.)

A 19018, B 604, C 6015, Č 1106, D 1205,
E 16018, F 10014, G 1017, H 1014, I 6021,
J 5016, K 1401.

Ulomki.
(R. S.; 25 točk.)

$$\begin{aligned} & \frac{5}{6} + \frac{3^9}{1} + \frac{4^0}{23} + \frac{10^0}{18} + \frac{8^0}{2} + \frac{5^0}{14} \\ & + \frac{45}{10} + \frac{78}{10} + \frac{28}{8} + \frac{9^0}{16} + \frac{1}{23} + \\ & \frac{34}{10} + \frac{15}{8} + \frac{3}{15} + \frac{4^0}{23} + \frac{35}{11} + \frac{4}{8} \\ & + \frac{6^0}{1} + \frac{4^0}{10} + \frac{6^0}{18} + \frac{6}{8} + \frac{2^0}{11} + \\ & \frac{18}{11} + \frac{2^0}{16} + \frac{3^0}{18} + \frac{3^0}{22} ? \end{aligned}$$

Nadaljevanje na 3. strani.

NAŠ DOM

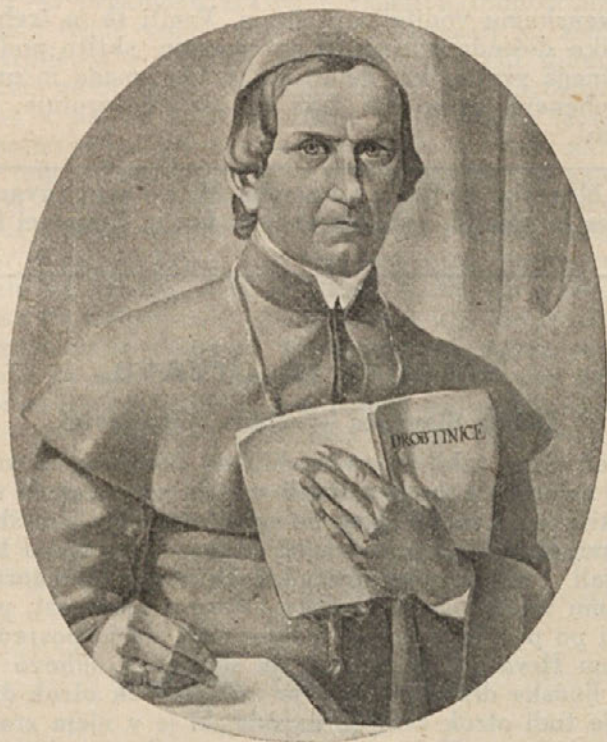
Leto 28

Maribor, junij 1936

Štev. 6

Svetilnik naroda.

Še nekaj dni in Slovenija se bo klanjala spominu svojega velikega sina Antona Martina Slomškega. Ta slava Slomškovega spominu bo

odmev našla tudi pri Hrvatih in drugih bratskih slovanskih narodih: Poljakih, Čehih in Slovaki. Slomšek je s svojim delom zasvetil daleč okrog, čez meje svoje lavantinske škofije. Visoko ga je dvignila božja Previdnost, njega, ki je bil mož svetosti in ljubezni. Dala mu je častno mesto

v zgodovini malega naroda, ker je bil on, Slomšek, s tem narodom tako tesno zraščten, ker mu je bil zvest do zadnjega.

Hočemo Slomšeka — svetnika in vodnika. Prosili bomo in molili, da se izpolni ta želja slovenskega naroda, želja, da bi ostal Slomšek za vse čase oni svetli lik, oni daleč viden svetilnik, ki bo kazal pot narodu in njegovim voditeljem. Slomšekov duh in Slomšekove ideje bodo tista večna ustava slovenskega naroda, ustava, ki mu bo zagotovila obstoj, dala resničen kulturni razvoj, oplemeniten in ožarjen od katoliške vere. Priznanje Slomšekovemu delu in idejam bo obenem obsodba vsega onega, kar je bilo temu delu in idejam nasprotno. Vse tisto bo vidno kot madež na telesu naroda, kot zajedavec, ki je glodal na korenini, pa k sreči ni mogel uničiti notranje duhovne sile slovenskega naroda, naroda, ki je po zaslugi vseh velikih narodnih mož, mož-katolikov pod idejnim vodstvom Slomšeka, našel samega sebe in začel ceniti svoje poslanstvo.

Slomšekovi prazniki bodo prižgali novo luč. Slovenski narod bo dobil svoj program znova potrjen — veliko zapoved, ki nam jo je naš Mozes-Slomšek prinesel kot dragoceni dar. Vse duhovne vrednote, vero, materinski jezik, domačo grudo, bomo znali ceniti le, če bomo vedeli, kako jih je cenil Slomšek. Vse izrodke naše vasi bomo znali zatirati, če bomo vedeli, kako jih je grajal Slomšek.

Slomšek je bil tako velik in tako preroški, da je dal slovenskemu narodu in slovenskemu voditelju program. Vrniti se je treba k njemu in z njegovo veliko doslednostjo in neizprosnostjo, skrito pod plašč ponižnega in resničnega svetništva, delati na to, da zmagaja in prodre njegova ideja, da pa obenem izgine vse, kar tej ideji nasprotuje. Da bo narod veren in srečen!

Dr. M.

Vojska je človeško življenje na zemlji. Mi vsi smo čuvarji, postavljeni od kralja nebes in zemlje, vsak na svojem kraju. Zaspanci bodo obsojeni k večni smrti.

Slomšek.

Stanovi in država.

Dober Slovenec — dober Jugoslovan.

Bili so med nami taki, ki so mislili, da bodo jugoslovanski državni misli koristili največ, če bodo zatajili v sebi vse, kar je slovensko. Ti naivneži se niti niso zavedali in se ne zavedajo, da s tem škodujejo jugoslovanski državi, ker ji jemljejo dragulj — našo slovensko kulturo. Čemu pa so ustvarjali naši pesniki-umetniki: Prešeren, Gregorčič, Župančič svoja dela, čemu imamo svojo ljudsko kulturo, umetnost, pesmi, ki smo nanjo Slovenci po pravici ponosni, kakor zato, da jo posredujemo svojim najožjim bratom Hrvatom in Srbom, da skupno z njihovo tvori kulturo jugoslovanske ljudske države. Kakor je vsak človek otrok družine, očeta, matere, tako je tudi otrok svojega naroda, ki je v njem zrastel, dobil od njega odgojo in kulturo. Kakor ne moremo zanikati rodnihi staršev, tako ne moremo zanikati svojega slovenstva. Zato moremo le tako postati dobri Jugoslovani, da prej postanemo dobri Slovenci. Jugoslovanska ljudska država torej zahteva od nas, da delamo Slovenci za slovenstvo, Hrvati za hrvatstvo, Srbi za srbstvo,

ker to je res za nas izhodišče. Ostati pa ne smemo samo pri tem, da delamo samo za ožjo domačo kulturo, skupna državnost treh narodov zahteva, da Slovenci spoznavamo tudi hrvaško in srbsko kulturo, Srbi in Hrvati pa našo, da tako v isti državi vedno bolj zraščamo, se drug drugemu približujemo in se medsebojno v kulturi oplojujemo.

Iz vseh treh kultur, slovenske, hrvaške in srbske, raste jugoslovanska ljudska država. Tej skupni državi mora Slovenec, Hrvat in Srb podrediti svoje posebne interese, da more tako država prosperovati. Ni pa s tem rečeno, da je treba žrtvovati ali pustiti zamreti to, kar je povsem naša slovenska last, kar je slovenski kulturi svojstveno. To mora ostati kot naša kulturna lastnina, ker niti najmanj ne moti in ne ovira državne skupnosti.

Vseeno je končno, ali kdo smatra Srbe, Hrvate in Slovence za en narod ali pa za tri narode, priznati mora samo, da je slovenska kultura za nas nekaj, česar si vzeti ne damo in česar zamreti ne pustimo. Dejstvo je, da smo vsi trije izbrali Jugoslavijo za skupno državo in smo kot državo-tvorci vzajemno odgovorni za njen obstoj, imamo pa tudi vzajemno in v enaki meri pravico, da država sprejme vso narodno kulturo v varstvo in negovanje. Kdor to prizna, je priznal, da imajo borci za slovensko kulturo prav. Ako pa kdo kaj več zahteva v imenu države, potem ne zna pojmiti ljudske države, ki organično zrašča z vsemi narodnostmi, ki so dovolj številne in imajo trdno voljo svojo usodo navezati na življenje in smrt, v veselju in trpljenju z drugimi narodnostmi v isti državni skupnosti.

V Jugoslaviji ne bo težko ustvarjati in utrjevati jugoslovanske ljudske države, ako bo v nas le količkaj dobre volje. Treba je samo, da drug drugemu priznamo polno pravico razvoja svoje posebne narodne kulture, oziraje se pri tem na celokupnost le toliko, kolikor to zahtevajo enotni državni interesi. Glavno načelo vsega narodnega in državnega življenja nam ravno radi ljudske države mora biti prost razvoj vseh pokrajinskih posebnosti, ker je celo državno telo tem močnejše, čim močnejši in samoniklejši so deli, ki tvorijo državno telo. Močna in zdrava država ne triumfira na mrtvih pokrajinah, ki jim je rast ubil šablonski centralizem, temveč se organično sestavlja iz živih, krepkih stanic družine, občine, plemen, pokrajin in narodov. Čim bolj bomo znali našo državo tako od spodaj navzgor organično graditi, tem silneje bo zasidrana v državljanih. Čim bolj bomo znali varovati posebnosti svoje vasi, pokrajine, naroda, tem bolj bomo znali braniti tudi državo v celoti.

Boj za narodno kulturo in narodne posebnosti v okviru jugoslovanske države nikakor ni boj proti državi ali rušenje njene zgradbe in razkranjanje njene moči. To je le boj za svoje pravice. Za pravico se boriti je pa častno, pravice si pustiti vzeti pa nevredno moža in naroda.

Dr. X.

Adam in Barica.

(Za kravico.)

Kmečki roman. — Spisal J. Š. Baar, prevedel X.

VI.

Barica zapre oči, takrat pa se pojavi pred njo — tako natančno, kakor da ga vidi v resnici — njen rojstni kraj. Gledala je vse one valovite črte,

ki zapirajo obzorje njenega kraja. Gledala je v tem daljnem valovitem pasu Čerhov, Haltrav z grbastim Sadkom ter tirolsko skalovje, dalje zadaj pa modrikasto Pršimdo in Sedmogorje.

Ko je tako stala, se naenkrat od nekod oglasijo zvoki gosli. Ni vedela in ni mogla ugotoviti od kot prihajajo k njej ti mehki znani glasovi. Mogoče je tam onkraj ceste ali pa v hiši poleg njihove nekdo igral odlomke iz Kovaržovičeve opere »Pesoglavci«, v kateri je glavni junak Kozina. Nikdar še ni Barica slišala te slavne opere, ali ob glasu te pesmi ji je bilo kakor da bi se v njeno razboljeno in občutljivo dušo naselilo še več žalosti, še več hrepenenja in bolečine. Občutila je telesne bolečine kakor da bi ji kdo v rane sival žerjavico. Srce se ji je v žalosti krčilo in v oči so ji prišle solze. V tem je goslar končal Kozinovo pesem v zaporu in začel igrati začetek te opere. Pa saj to ni mogoče, to je samo prevara! Mili Bog, to je vendar ona domača pesem — stokrat, tisočkrat jo je slišala peti od svoje mladosti že:

Gaji zeleni — bili ste moji,
bili ste meni radost srca . . .
A zdaj že dolgo mi ne poje več krilatcev glas,
na obzorju se pojavlja tužen čas . . .

Predno se je zbrala, so gosli z visokim glasom veselo zaigrale »Rdeči robec se okol' obrni,« — nato pa »Joj, fantič, kakšna škoda, oče te za zeta noče«, tako, da je morala sama na tihem zapeti z goslarjem: »Jaz pa nočem drugega — samo fanta svojega«. Na koncu pa še vpršujejo gosli, kakor da se norčujejo, z ono znano hodske melodijo: »Kaj še spi, ta Anica, a da sta vola tu, ne zna?« Naenkrat pa utihnejo kakor da bi jih kdo razbil.

Kolikokrat je Barica kot izvrstna pevka otvarjala s to pesmijo kolo ali pa začela pustni obhod po vasi. Sedaj pa jo sliši tu v Monakovem, pa še tako lepo! Še stari Gudovič ne bi zaigral lepše.

»Vse to so samo sanje — zadremala sem,« je mislila Barica in počasi lezla proti postelji, od okna proč. Postelja se je že ohladila. Potem pa je celo noč Barica poslušala kakor petje nebes — domače pesmi, eno za drugo, eno lepšo od druge . . .

Zjutraj je vstala nekam bolj sveža kakor navadno.

»Adam,« je rekla možu, ko sta šla na delo, »snoči sem imela prikazen.«

»Menda vendar ne!«

»Če ti rečem. Tako mi je bilo nekam težko pri srcu včeraj, nekaj težkega mi je težilo srce kakor kamen, da nisem mogla zaspati. Vstala sem in šla k oknu. Hotela sem se izjokati . . . Tedaj se mi je najprej prikazal Postrškov, Kodovo, Tranovo, Klenče in celi naš rojstni kraj tamkaj,« in zamahne z roko proti oni strani, kjer je mislila, da je Češka.

»No, in kaj delajo tam pri nas?« vpraša hitro in prijazno Adam.

»Ljudi nisem videla, niti enega, samo gozdove, Čerhov, pa travnike in polja, Parezov, vse to in pa Kolmanka . . .«

»Kolmanka praviš?« se čudi Adam.

»Da, pa to je še najbolj čudno, da sem slišala pri tem igrati naše domače pesmi — tako lepo kakor nikdar do sedaj. Zdelo se mi je kakor

da igra nekdo na gosli, pa je bilo vse še lepše, bolj živo, razumela sem vsaki glas, kakor da bi bile besede. Srce mi je drhtelo pri tej godbi, oči so se pa solzile . . .«

»Pozdravljeni Čehi!« zakliče v tem za njima neki glas.

Adam in Barica se začudita in se istočasno ozreta.

Mlad in lep človek se jima je smehljaj. Oči, usta, obraz, vse se je na njem veselo in odkritosrčno smehljalo. Takoj jima je ponudil roko in jo prisrčno stisnil kakor starim znancem.

»Vidva sta iz Češke, gotovo iz hodskega kraja,« je rekel prišlec.

»Smó. Jaz sem Konopovič, Adam Konopovič iz Postrškovega, ona pa je moja žena Barica.«

»Kaj nas vi poznate?«

»Ne, pa sem vaju spoznal po obleki in govorici. Vesta, jaz sem slikar in poznam vse slovanske narodne noše, tudi najmanj znane.«

»Slikar! Kako čudno, Adam!« reče veselo Barica. »K nam tudi prihajajo slikarji in eden se mudi pravkar v Postrškovem.«

»Vem, ime mu je Špilar, ni res?«

»Da, da,« potrdita oba, »ali ga vi poznate?«

»Samo njegove slike. Pa bili so pri vas tudi drugi, še celo slavni mojster Aleš. Mogoče zaidem tudi jaz kdaj tje, pa bom imel potem tam več znancev, kaj ne? Ime mi je Pavlik.«

»Kar pridite, čimprej, pri nas se vam bo dopadlo kakor nikjer na svetu,« reče prijazno in ponosno Barica. Potem mu pogleda ostro v oči in vpraša odkrito: »Pa kaj vi tukaj delate? Zakaj ste tukaj v Nemčiji?«

Pavlik se veselo zasmeje in reče:

»Učim se, hodim k enem slavnemu slikarju, mnogo nas je tukaj, menda je bil vsaki češki slikar tukaj.«

»Oni pa ne hodijo k nam, da bi se učili?«

»Zaenkrat ne. Imajo boljše šole, lepše galerije slik, bolj slavne mojstre v slikanju.«

Kakor takrat na kolodvoru, se tudi sedaj poloti Barice neka nepoznana in težka bol.

Pred njimi se pojavi temni spomenik Bavarije.

»Kam pa greste vi tako zgodaj?« vpraša Adam.

»Do onega spomenika tam, v tisti park zadaj za njim, tam nekaj slikam, pa potrebujem jutranje svetlobe.«

»Midva pa morava sedaj na levo, k zidanju — tako gremo vsak po svojem delu.«

Povedala sta mu še kje delata in kje stanujeta. Tudi Pavlik je stanoval tam blizu in jima je obljubil, da ju obiše in da jih bo peljal po Monakovem. Potem so se ločili.

Ta dan je bil kakor praznik za Barico in njenega moža. Duša se je topila neke miline, smejala sta se in pela pesmi pri delu, prvokrat kar sta tu. Ko pa je prihajal večer in se je temnilo, se jima je v dušo naselila stara tesnoba, rastla je in postala močnejša, tako, da je Barica niti premagati ni mogla. Čisto jo je premagala, da je jokaje klicala kakor otrok:

»Domov hočem, domov!«

»Tudi jaz si želim domov,« ji je rekel Adam. »Pa kaj bo potem z kravico?«

Žena umolkne in skloni glavo pokorno kakor jagnje. Pa ta bol in hrepenenje po domu jo je morila bolj nego težko delo pri zidanju.

Najbolj jo je potolažil slikar Pavlik. Bil je dober mladenič, ki je sočustvoval z izmučeno in priprosto Baričino dušo. Držal je besedo in je kmalu prišel k njima na stavbišče. Sedel je na kup opeke, pripovedoval in pri tem nekaj risal na kos papirja, pa je zopet kmalu odšel, ker ga je nadzornik z jeznim očesom gledal, ker moti ljudi pri delu, posebno te Čehe; ko je pa Pavlik prišel tretjič, je privlekel nadzornik odnekod umazano ploščo in jo pribil na soho ob vhodu, na njo pa nemški napis: »Tujcem vstop strogo prepovedan.«

Pavlik se je nasmejal in obljubil, da pride zato v nedeljo k njima na stanovanje takoj zjutraj in da jih bo peljal okrog — vse, ne samo Barico in Adama, tudi Vondra, Karbanka, Valo in vse druge. Vsi so bil tega veseli, samo Barica je ostala ravnodušna tudi takrat, ko je že korakala ob Pavliku.

Najprej jih je peljal proti kraljevemu dvorcu. Med potjo je šel z njimi v nekaj cerkev, pa vse so naredile na nje nekam hladen vtis. Ko jih je peljal iz dvorske kapelice Vseh svetnikov, iz kapelice, ki je okrašena s prelepimi umetninami, se ni mogel premagati in jih je vprašal:

»Torej, kako se vam dopadejo tukajšnje cerkve?«

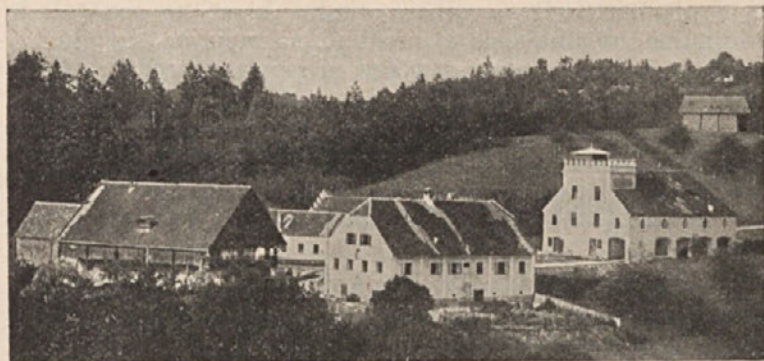
»Oh, naša cerkviča v Klenču je mnogo lepša, samo, da bi jo videli!« odgovori takoj Barica.

»Pa četudi ni lepša, dražja nam je, nekam bližja, ker je pač naša,« so govorili ostali in pri tem pozabili na prekrasne poslikane stene, na vse neme, strogo izklesane kipe po monakovskih cerkvah, v duši pa jim je vstala slika preproste vaške cerkvice, pokrite s slamo, kjer na glavnem oltarju sedi sveti Martin na konju, okoli njega pa leta cel trop kodrastih angelčkov. Niti enega teh smehljajočih se angelov ne bi dali za te ponosne bazilike in katedrale.

Nato so po lepi krasni cesti prišli v kraljev vrt. Pa tudi tu se Barici ni dopadlo. Ravnodušno je gledala krasno oblečene gospodiče in gospodične, v šumeči svili, pod klobuki z perjem in cvetjem in z tančico preko lica, izpod katerih so se veselo smejale in šalile, da je vse dihalo veselo razpoloženje... Njene oči so bile vajene gledati priprosto oblečene ženske, saj je tudi Baričina glava bila ovita kakor pri vseh hodskih ženskah z navadnim črnim robcem. Pod tem temnim robcem so živele žalostne misli, hrepenenje po domu in skrb za vsakdanje življenje. Velikomestni sijaj jo je žalil in odbijal. Lepša od tega sprehajališča z mnogimi ljudmi, se ji je zdela domača vas brez tega vrvenja, z belimi gosmi na zelenih tratah in z jatami kokoši, ki so se pasle pred hišami.

»Koliko ljudi je tukaj povsod videti, pa vsi so tako čudno oblečeni!« je govorila odkrito Barica.

Slikar se je samo nasmehnil in šel s svojimi gosti v vrvenje sprehajališča. Vojaška godba, obdana od kipov bavarških generalov, je pravkar igrala nek vesel komad. Pri belo pogrnenih mizah ob robu sprehajališča so pili in jedli gostje. Pa kaj je bilo vse to za Barico? Ona se je spomnila kako je ob nedeljah hodila po jagode in maline. Sedla je kamorkoli na tla in zbirala ter jedla. Gozd je kakor v snu nalahno dihal, nežno šumel in krone dreves so se lahno gibale. Ptice skrite v grmovju gozda so spremljale nežno pesem gozda s svojimi lepimi glasovi. Oglasil se je kos, zakrakala vrana, druge ptice so pa cvrčeč in z razpetimi krili zletele pod nebo. Bilo je vse tako veličastno in skrivnostno kakor v kakšni

Slomšekov
rojstni dom na
Slomu pri Po-
nikvi.

pravljeni... In glej, kako je vse to nekam borno proti onemu v njeni domačiji.

»Domov, domov!« tako je klicalo v njej, kakor da prosi...

Pa tudi prihodnjo nedeljo, ko jih je Pavlik vodil po ogromnih dvoranih nove galerije in se ustavljal z njimi pred mojsterskimi deli modernih slikarjev, se jim ni zdelo lepše.

»Glejte, to je naslikal Böcklin, ono Feuerbach, ono zopet Defregger, Makart, Hess, Brandt, Segantini, Kaulbach, Stuck, Max — a ono Marold, naš človek, — «je govoril ves navdušen slikar. Pa se je hitro unesel, ko je videl ravnodušne poglede svojih poslušalcev. Na njih je opazil samo površno radovednost in nič drugega. Zato jih sploh ni peljal v staro galerijo slik, kjer so bile krasne slike starih umetnikov slikarjev Albrechta Dürerja, van Dycka, Leonarda da Vinci, Veroneza, Tiziana, Holbeina, Rubensa in Rafaela, ki jih je on najbolj cenil; bil je užaljen radi tega nerazumevanja.

Barica ne bi dala za vse te slike v prekrasnih okvirih svojih steklenih barvastih slik v črnem okvirju, ki jih že črvi vrtajo, slik, z križem v sredi, ki visijo v nizki osamljeni postržkovski hišici, podedovani po Adamovi materi.

Samo enkrat je Pavlik videl, da je bila mlada Konopovička prese-
nečena. To je bilo takrat, ko je svoje hodske prijatelje peljal v Maksimi-
ljansko galerijo, da pogledajo vojne slike. Moškim je ob pogledu na
krvavo slikane bitke vzplamtelo oko, vsi so stekali vratove in se nagibali
naprej ter odpirali usta od začudenja, samo Barica je ostala povsem mirna,
ona je uprla oči samo v zeleno vodo reke Izare, ki je drvela naprej kakor
ženska, prevzeta od močnega čustva.

V hitrem toku je drvela divje naprej in je niti nasipi niti stebri, pa
tudi celi otok, niso mogli ustaviti. Pritekla je spod mosta, tekla mimo
otoka, prevalila se čez jez, udarila ob skalo na bregu, jezno zašumela,
zavriskala, da se ji je bela pena prikazala, pa je zopet drvela dalje. Zdela
se je Barici ta hitra reka kakor splašen konj, ki se v divjem diru peni, ko
jo je gledala kako se tu pod njenimi nogami peni in teče, šumi in se bori
z kamenjem, ki je bilo naloženo ob zeleni obali. Nikdar ni videla do danes
tako bistre in močne vode.

»Oh, kaj je proti tej vodi naš vaški potočič!« vzdihne naenkrat Barica.

Spomnila se je pri tem tudi na druge potoke, ki so se spuščali iz Čerhova na žage in mline, na steklarne in brusilne, na polja in travnike... Vsa je bila prevzeta te moči in kakor očarana ni mogla odtrgati pogleda od te reke...

(Dalje sledi.)

Slomšek — kažipot na življenja srečen pot.

»Mi imamo luč...«

Slomšekovi prazniki so klic in vroča prošnja slovenskega ljudstva k Očetu luči po slovenskem svetniku. Ponovno vstaja pred nami veličastni lik velikega sina slovenske matere, svetniškega Slomšeka.

V razrvano sodobnost sveti njegova luč. Beseda njegova je ljubeči klic matere otroku, ko se podaja na življenjsko pot. Slomšek je slovenski mladini klicar preljubega veselja.

Življenja srečen pot želi slovenski mladini. Dolga in težka je pot skozi življenje, dvakrat težka v dobi mladostnega kipenja in zorenja. Ne manjka vodnikov, ki se laskajo mlademu potniku. Na levo in desno vodijo steze. Izbire za potnika dovolj. Toda vse poti ne vodijo k cilju. Katera bo prava? Prijatelj mladi, katero pot boš izbral, kdo bo tvoj tovariš na poti? Kako Slomšek uči? »Bom Jezusa zbral in objel, si Njega za tovariša vzela... dal bo tudi srečen pot in mene spremljal bo povsod.« — Pred slabimi vodniki svari Slomšek mladega potnika: »Kdor društvo s takimi ima, telo in dušo jim proda, po gladki cesti v pekel gre; mladeniču takemu gorje.«

Kdor hoče srečno potovati in sigurno doseči cilj, mora biti za pot tudi primerno pripravljen. Pot brez priprave — sigurna polomija. Čujmo, kaj nam Slomšek za pot svetuje. Trojno bogastvo nam daje na pot: Zdravo telo, bistro glavo in plemenito srce.

Kako lepo se strinja Slomšekovo vodilo z našim prosvetnim programom. Celega človeka hoče zajeti naša fantovska organizacija. Nočemo samo telesno krepkih ljudi in sportnih rekorderjev, za tem stremijo le tisti, ki so zavrgli duha ter ga zamenjali z mrtvo snovjo. Veliko bolj potrebujemo duševno zdravih, značajnih ljudi. Ljudi močne in krepke volje ter nezlomljivega optimizma. Tudi umska omika ni vse, če ni oplemenitena z srčno kulturo in plemenitostjo.

V duhu Slomšekovem torej delamo, če skrbimo za zdravo telo, ki je posoda neumrjoče duše in tempelj sv. Duha. Zmerenost Slomšek toplo priporoča: »Kdor preveč pije, sam sebe zalije in svoje zdravje potopi.« O delavnosti, ki je vsakega fanta lepa lastnost pravi: »Delo je velik božji dar, le malovreden človek se ga boji; ali ravno njemu se rado hudo godi, zakaj vsak megljenjak je gotov siromak.« Sviri pred strastmi, ki kvarijo dušo in telo: »Grda nečistost je ljuta zver, ki pije zdravo kri mladih ljudi, da jim telo oslabi in duh onemore. Le čisto zadovoljno srce daje vesele dni in sveta čednost ohrani zdravo telo.« — O potrebi izobrazbe pa takole govori: »Kaj pomaža mladeniču polna hiša blaga, glava pa prazna. Mlad bahač, ki se noče učiti, bo star berač moral kruha prositi.« Izobrazba brez srčne vzgoje je polovičarska. Zato je tudi Slomšek tako krepko poudaril: »Mladine največja lepota je ta: poštenost, nedolžnost in zlahtnost srca.«

Mahnič je svoje dni zaklical »Več luči!« Danes bi zaklical: več veselja! Zagrenjenost, otopelost, brezbriznost se je polotila človeka.

Vidimo mlade starce, izmozgane, nezmožne za življenjsko borbo. Ni v njih mladostnega zanosa, nobene prožnosti, duh je otopel. Slomšek nam je klicar preljubega veselja. Vodi nas proč od z materializmom zastrupljenega ozračja. Ne išče veselja v oštariji, v umazani družbi kvantačev. On pohiti na vaško ledino ter zapoje: »Oj blažena leta nedolžnih otrok, ve imate veselje brez težkih nadlog.« Tu med nedolžno deco se razvedri ter zakliče: »Veselja vir je večni Bog«, kateri pa ima svoje mesto le v tistem srcu, kjer je pomlad otroštva božjega.

Slomšek nam je zanesljivo kašipot na življenja srečno pot. Njegova beseda je vedno živa ter polna življenjske modrosti. Njegov vzgled meče jasno luč v temine sodobnosti; ob tej svetli luči izoblikuj ti, slovenska mladina svojo osebnost in svoj značaj, da boš tudi ti, kakor A. M. Slomšek klicar na pravo pot krščanskega življenja in luč svojim sovrstnikom, da bodo tudi ti našli pot v naročje Očeta luči in resnice: M. Geratič.

Slomšekov grob nam bo z božje poti blagoslov.

**Vzor Slovencev je Večni po tebi poslal,
Moč Slovencev si pri Vsemogočnem postal,
Luč Slovencev ostaneš do poznih rodov!**

A. Merhar.

Slomšek za naš čas.

Anton Martin Slomšek je brez dvoma eden med slovenskimi duševnimi velikani, katerega duhovno bogastvo in bister pogled na vse potrebe svojega naroda ni usodne važnosti le za čas, v katerem je živel, marveč še prav posebej za razrvane verske, moralne in socialne razmere današnjih dni.

Slovenci se z vso vnemo pripravljamo na Slomškove dneve v Mariboru. Slovenci bi s svojo navzočnostjo hoteli tudi na zunaj dati izraza svoji želji in prošnji za Slomškovo beatifikacijo in ob tej priliki prositi za milost, da nam Bog da svetnika slovenskega rodu.

Slovenci v Slomšku upravičeno gledamo moža, ki nam iz svojega svetniškega dela in življenja more dati pravega spoznanja in razumevanja nalog, ki jih ima danes naš narod in ki so sad in odsvit razrvanosti, v katero je ves svet zašel pod vplivom kvarnih in zmotnih naziranj, ki grozijo v njem uničiti vse sadove dosedanje krščanske dejavnosti.

Prelep sad dosedanjega prizadevanja krščanstva med našim narodom je versko življenje, ki je nekdanj v njem tako cvetelo in ki ga danes izpodjedajo strupeni vplivi verskega liberalizma in svobodomiselstva. Nekdanj je naš človek živel boguvdano življenje in iz zaupanja do svojega božjega Gospoda črpal sile in moči za urejeno osebno in družabno življenje po večnih in za vse ljudi obveznih zakonih. V življenju z Bogom je malone sleherni našel smisel svojega dela in življenja in tako ustvarjal trdne osnove za svojo in svojega bližnjega zemsko in onostransko srečo in življenje. Nekdanj je človekovo srce bilo mirno in spokojno, danes pa je nemirno in nesrečno, ker mu je črv verske mlačnosti ali kar brezverstva pretrgal vse odnose do Stvarnika in Tolažnika in ga pahnil v brezupno blodnjo za lažnimi maliki.

Ta blodnja za varljivimi maliki pušča za seboj sledove opustošenja. Prva žrtev je bila družina. Ta celica, ki je bila poprej najjasnejši odraz vere, duhovnega in moralnega zdravja, postaja danes vse bolj glasen opomin, da nekaj ni v redu in da se ljudje odmikajo od Boga in njegovih zapovedi in da grozi propast. Družina je danes v razkroju ne samo po mestih, temveč tudi na kmetih. Iz družin je odšel duh božji in njegov blagoslov, mesto njega pa prihaja prokletstvo in zlo. Iz družin prihaja versko in moralno otopel zarod, ki vse duhovno in socialno življenje spe-ljuje na kriva pota in vodi človeštvo k popolnemu polomu. Iz družine in njenega poloma ter razkroja se širi razdiralni duh v vse družabne tvorbe, od stanu preko naroda do vsega človeštva in prinaša iz dneva v dan večji nered v versko, socialno in gospodarsko življenje narodov in s tem uglašuje pot največjemu kulturnemu okužilu — komunizmu, ki je že postal posebljen sovražnik urejenega duševnega in gmotnega živ-ljenja človeštva in ki se pripravlja za zadnji napad. Tako po svetu, tako doma med nami!

Katoličanom vseh dežel prihaja in mora prihajati v zavest prepri-čanje, da čas, ki je, in ki prihaja, prinaša popolno zmago ali popolno propast in da se je treba pripraviti za zadnji in odločilni boj.

V tem in takem boju nam more in mora naš veliki Slomšek biti učitelj in voditelj. Saj nam je baš on z vsem svojim svečeniškim in učiteljskim delom pokazal poti in sredstev za negovanje in ohranjanje vseh naj-lepših in najplemenitejših verskih, družinskih in kulturnih vrednot v na-rodu, ki edine morejo ustvariti najtrdnejše temelje za krščansko življenje posameznika in socialnih celic in s tem izpodmakniti tla vsem nekrščan-skim moralnim in družabnim nazorom, ki se danes javljajo v vsej svoji grozoti v komunističnih načelih in pokretih. Slomšekova skrb za versko in družinsko življenje, za dom in domačo grudo, za življenje z narodom in za materni jezik so nam kašipot k ozdravljenju bolezní našega časa in k rešitvi težkih vprašanj, ki danes mučijo in tarejo tudi slovenski narod in ki mu glodajo življenjski živec. Slomšek nam iz bogate zakladnice svojega duha daje dragocene nasvete za naš čas in naše delo.

V dnevih, ko se pripravljamo za Slomšekove dneve v Mariboru, nam mora to stopiti živo v zavest. Slomšek nam v izobilju nudi zdravil za bolezní našega časa. Dolžnost in odgovornost pa nam nalagata, da se jih poslužujemo, ker bomo sicer klicani na odgovornost, če ne bomo znali in hoteli narodu ohraniti krščanski značaj in ga s tem pahnili v žrelo komunistične pošasti.

Naj bi nas praznični dnevi v Mariboru približali Slomšku in njegovim trajno veljavnim navodilom za vzgojno in prosvetno delo in v nas vžgali nov ogenj, ki bo izžgal vse kvarne duševne tvorbe v našem narodu in odvrnil od njega nesrečo, ki mu preti.

Slomšek naj bo naš vzor, naš učitelj in svetilnik, ki sveti v temi!
S.

Večerna.

Po zraku blaženo se čuje
glas zvona, ki poje Ave.

Od juga sem prihaja
pritajen glas — šumenje Drave.

Kako prijetno je v večerih
v objemu teh glasov in harmonije.

Bodin.

Mati.

Spomlad se spet vrnila je,
rožic natrosila je.
Tratica zazelanela,
v gaju ptičica zapela.

Topel vetrič je zapihal,
zvalil bilke je iz tal.
Kdo pa mater zvalil bo,
da se vrne k nam domo?

Hladna zemlja krije te,
tu ne bomo videli se.
Veselje je od nas odšlo,
s teboj, o mamica, v zemljo.

Otilija Maher-L.

Vzdih dekleta.

Kakor ciganka,
uboga izgnanica,
sem jaz, dragi moj.
O joj, o joj!

Pa gledam v nebo,
kjer Oče je moj...
On podal bo roko,
ki vidi moj nepokoj...

J. T.

Fant in Anton Martin Slomšek.

Premišljuje lanski evharistični kongres v Ljubljani. Vsa Slovenija se ga je radovala, vsa katoliška Jugoslavija je zrla tja v Ljubljano na Stadion, kjer je Bog rosil milosti na verno, Cerkvi vdano slovensko in jugoslovansko ljudstvo. Bilo je lansko leto torej kongresno, evharistično leto, ki je vsemu svetu pokazalo, kdo smo in komu smo vdani ter mu zaupamo.

Čez leto dni, koncem junija in to ob obletnici kongresa pa bo težišče naše vernosti in ljubezni do naših verskih svetinj in voditeljev prenešeno v Maribor. Slomšekovi dnevi v Mariboru! Kako se jih veselimo mi katoliški fantje, ko bomo spet lahko dali izraza svojemu hontenju, kot smo izrazili svojo čut lani na kongresu. Čemu ne bi bili srečni, ko se gre za proglasitev našega narodnega probuditelja blaženim. Vsak narod je srečen ako ima dobrega voditelja. Sleherina država se čuti pod žezlom dobrega kralja varna in trdna ter se ne boji bodočnosti. Če pa je deležen narod takega dogodka, kot ga v kratkem času pričakujemo mi Slovenci, to daleč presega zgoraj navedene misli, je veliko dejanje. Zdi se nam, fantje, da naše vrste ob pripravi na mimohod mimo groba Antona Martina Slomškega vedno bolj jeklene ter se kre-

pijo. Krepijo zato, ker se ne boje bodočnosti, ki bi nas odvrčala od našega hontenja; zato, ker so se te vrste vedno ravnale po njegovih besedah in naukih. Jeklene, ker hočejo pokazati onim, ki ne verjamejo v duh škofa Slomškega, čeprav ni njegov duh samo plod zemlje ampak delež nadnaravnosti; jeklene tudi zato, da bodo fantovske vrste gradile družabno stavbo v varnem zavetju njegovega velikega pokroviteljstva. Fundamentum vitae — podlaga našega življenja bodo njegove zlate besede o pravi veri in materini besedi, ki so vsakemu izmed nas že znane.

Naša naloga je, dragi fantje, da z neumornim delovanjem in vero v praktičnem življenju vnesemo v narodno dušo nesmrtnega duha velikega škofa. Prepričajmo ljudstvo, svoje ljudstvo, o velikih dobrinah, ki smo jih bili po njega deležni in onih, ki ga čakajo, če bo hodil naš narod po stezah, ki vodijo preko njega k Bogu. Dajmo svojemu poslanstvu, za katerega smo fantje poklicani, da ga vršimo — s tem pravega izraza. Verjmite tovariši, da bo to zmago slavje popolnoma enako kongresnim dnevom. Stadion in Maribor govorita: Kristus Kralj in blaženi Anton Martin Slomšek, dvojno jamstvo za slovenski narod, skupno jamstvo za naše kremenite fante-značaje in vso fantovstvo.

—ce Č.

Kmečki fant in moda. Z obžalovanjem so ugotovili nekateri naši kulturni delavci, da posebno naš kmečki fant opušča staro kmečko nošo in se oprijemlje novotarij, prinešenih iz mesta. Posebno v obleki. Vidiš lahko kmečkega fanta, praznično oblečenega, ki se ne loči čisto nič od mestnega gospodiča. Sedaj pa pridejo opazovalci in tožijo nad tem posnemanjem mesta in mode. Zalujejo za staro kmečko nošo, ki gre v pozabljenje in nas je sram, da bi jo nosili. Kdo izmed mladih si upa danes v Slovenski krajini obleči »breguške«, kratke, široke hlače iz domačega platna? Nekdaj so pa v njih hodili na romanja in sploh po svetu. Kdo izmed mladih hodi danes v škornjih? Redki so. Ali je ta nezvestoba do stare kmečke noše, ki je kmeta ločila od gospode, res tako obžalovanja vredna? Mislim, da ne. Vse, kar je v kmečkem stanu posebnega, je odraz dotičnega časa. Čas se pa spreminja,

beži, prinaša nove stvari in stare prepušča pozabljenju. Pustiti neko nošo, se ne pravi, da smo pustili svetinjo, ki bi morala za vse čase ostati sveta. Pustili smo pač nekaj, kar je novi čas izpodrinil, ne da bi se mogli proti temu boriti. Glavno je, da ostane naš kmečki fant tesno povezan z zemljo. Zemlja je po svojih zakonih najmočnejša sila, da bo v našem kmečkem fantu ohranila tisto značilno duševno potezo, ki se kaže na zunaj v umnem gospodarstvu, globoki, živi veri in v močni ljubezni do zemlje. Edino to troje je tisto, ki ne sme zamreti in ne izginiti. Če pa izginja stari način zidanja hiš, če izginja stara kmečka noša, če se postavljajo namesto starih skrinj v sobe moderne omare, še ne bomo trdili, da umira naša gruda in da gre naš kmet na stranpot. Pazimo pa vsekakor, da ne izgubimo bistvenega in da ne sprejemamo slabega. X.

IZ FANT VODSTVA

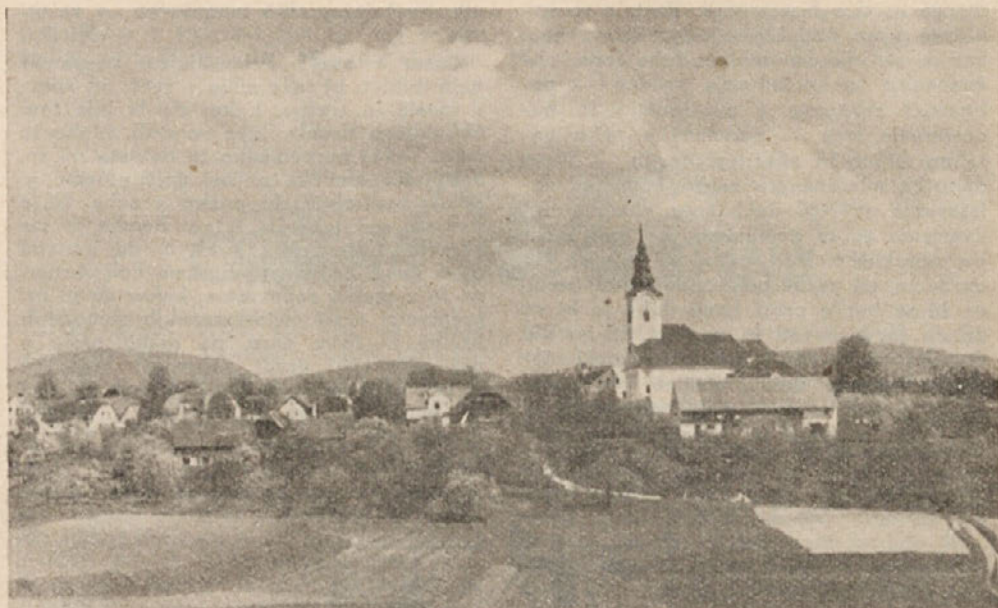
Slomšekovi prazniki. Večina fantov bo s kolesi pohitela v Maribor ter tam manifestirala za Slomšekove ideje. Še enkrat pregledajte okrožnice, ki ste jih dobili ter jih preštudirajte. Prosimo predvsem, držite disciplino. Vsak se naj brezpogojno pokorava navodilom voditeljev in rediteljev. Štajerski fantje se pripeljejo v Maribor že dopoldne ter se udeležijo stanovskega zborovanja za fante v Karlinovi dvorani. Kolesarji iz Kranjske se pripeljejo med 4. in 5. uro. Ob 6. uri je zbor vsah fantov, kolesarjev in onih, ki pridejo z vlakom ali peš na Zrinskega trgu, od koder gredo z godbo in prapori na Trg Svobode, kjer bo manifestacijsko zborovanje. Na zborovanju govorita urednik »Domoljuba« g. Košiček; Slomšek naš svetniški vzor, ter Mirko Geratič; Slomšekova beseda sodobni slovenski mladini. Na koncu zapojemo vsi himno »Povsod Boža«.

Fantovski prapori. Niti eden fantovski prapor ne sme ostati doma! Prinesite jih seboj!

Šramba koles za fante kolesarje bo v prostorih pivovarne Union. Kolesa bodo na varnem in pod streho. Vsak plača za šrambo kolesa pristojbino Din 1.—. Ko odda kolo, dobi listek, katerega naj dobro hrani.

Sprevod z bakljami in skupno obhajilo mož in fantov pri polnočnici na Slomškovem trgu bo nekaj edinstvenega. Vaša naloga fantje je, da se tega spreveda vsi udeležite z bakljami ter vsi pristopite k sv. obhajilu. Agitirajte zato tudi med tovariši. Nobeden izmed mož in fantov ne sme pri tej slovesnosti manjkati. Vsa druga podrobna navodila bodo objavljena v okrožnicah in časopisih.

Prosvetne tekme. Ko bo »Naš dom« izšel, bodo tudi zaključene prosvetne

Ponikva ob južni železnici, rojstna župnija A. M. Slomškega, kraj, ki hrani dragocene spomine na velikega moža slovenskega naroda.

tekme fantovskih odsekov. O tekmah bomo poročali v prihodnji številki. Mnogi odseki so se dobro pripravili, zopet drugi pa so izostali. Imena odsekov, ki se tekmem niso udeležili bomo objavili, da bodo tudi drugi vedeli za njih nedisciplino in nedelavnost. Nna črno desko z njimi!

Ponovno poudarjamo: Pometite z nedelavnimi odbori. Čagovce in one, ki samo govorijo, storijo pa nič, ven iz naših odsekov. V odbore pa spretno, borbene in delavaljne fante!

Kaj naj bodo naši fantovski odseki? Ali samo skupina debaterjev in kritika-

strov, nergačev in zaspancev? Ali morda samo teaterskih ljudi, ki jim je oder vse, prosveta, fantovski sestanki, predavanja pa nič? Ne! Fantovski odseki morajo biti delovna skupina mladih ljudi, borbenih, nič oklevajočih, sposobnih za vsako javno in koristno delo. To usposobljenost pa jim ne bo dal teater, tudi ne nerganje in zabavljanje, temveč resno, podrobno sistematično delo na sestankih, sejah, predavanjih in smotrna vzgoja posameznikov. Vi, teaterski ljudje, malenkostni, dela nesposobni, čagavi in črnogledi, kako dolgo še boste čakali. Ali bo res zopet trebalo biča, da se vam oči odpro...?

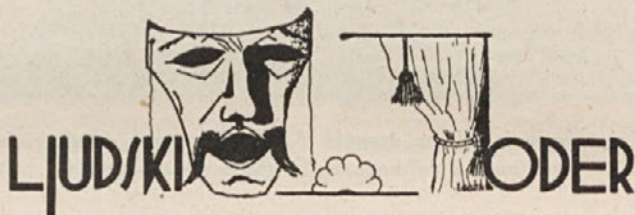
Pobožnost in nedolžnost srca. Dve čednosti sta to, ki bi morali dičiti naša dekliška srca. Ob Slomšekovih dnevih v Mariboru bomo slišale, kako je Slomšek de-

kliški mladini priporočal ravno ti dve čednosti. Danes je toliko deklet, ki so izgubile to dvoje, ne samo v mestu morda, tudi v naših kmečkih hišah so izgubile

mnoge ta dva bisera srca. Postale so nekatere čisto nedekliške, izgubile so ono, kar je na vsakem dekletu tako lepo, občudovanja in spoštovanja vredno — pobožnost združeno s ponižnostjo in nedolžnostjo srca — združeno z neko posebno milino in odkritosrčnostjo. — Naša dekliška mladina gre na napačno pot zatajevanja svojega dekliškega značaja. Izkvarjamo ga in postajamo vse bolj surove, nedekliške. Duh sedanjega časa se nas oprijema, mi pa ne pokažemo dovolj moči, da bi se borile proti temu duhu in bi se držale tistih navad in naukov, ki so bili dosedaj sveti vsaki dobri slovenski deklici. Namesto deklet imamo vse polno nekih čudnih nestorov, po zunanosti še dekliških, v dušah pa popolnoma drugač-

nih. Svet je spretna muholovka — varujmo se ga! Micika.

Čemu v svet? Premišlujem nespamet onih deklet, ki tako silijo v svet, od doma v mesta in službe, kakor da bi bila tam obljubljena dežela, kjer se cedi mleko in med. Zakaj ne pomislijo ta dekleta na to, da mesto človeka počasi uniči. Mesto je kakor požiralnik, ki požira v sebe. Naša vas mu pa dobavlja žrtve. Zemlja je vir zdravja in najboljše jamstvo, da bo rod ostal in ne bo izumrl. Bodimo bolj skromne in z malim zadovoljne, kakor so n. pr. prebivalci naših jugoslovanskih obmorskih krajev in črne gore, pa bomo našle v naši slovenski grudi naravnost bogastvo in raj. Ali vam je pa ljubši klobuk na glavi, nemir v srcu in bolezen v telesu? Menda ne! Tončka iz Ž.

Načela za naše igranje. (Dalje.)

3. Poleti bodo prirejale naše fare — farne proslave, dneve farne skupnosti. Igrale bodo velike farne igre na prostem. Pri teh igrah naj tvorijo igralci Prosv. društev jedro in sicer moralno jedro! V duhu Kristusovega nauka naj širijo v fari zavest skupnosti, medsebojne ljubezni.

4. Poleten čas pa je tudi primeren za igranje narodnih iger. Na deželi bomo v ta čas z igro poglobili stanovsko kmečko občestvo (Jalen: Dom, Dornik: Gruda umira, Volk: Grunt...). Kjer je mogoče, bomo igrali te igre na prostem, pred kako kmečko hišo na sredi polja. Tako bo igra z naravnim pozoriščem dobila podkrepitev in novo, bolj resnično vsebino.

5. V majniku in juniju — ne pozabimo na otroško igro! Pri proslavah (birma, nova maša) naj ne bodo same deklamacije, temveč zbrovske igrice, ki so veliko bolj vzgojne in učinkovite. Pri otroških slovesnostih (prvo sv. obhajilo, sprejem v Marijin vrtec), naj igrajo otroci pri cerkvi primerne igre (n. pr. Ghéon: Ministranta iz Sant Arena).

7. Počitniški čas boste izrabili za izlete. Na izletih igrajte! Zunaj v svobodi

na poljih, na hribih in gorah — sproščeni dnevnih stisk in skrbi — igrajte. Pri gorskih kapelicah igrajte Teofila, prizore iz Pasijona, iz Izgubljenega sina.

8. Varujte vedno in povsod — v izbiri iger in načinu igranja svoje poslanstvo: izpreobrnjenje človeka. To je namen igre: da bi ljudje postali boljši. Najprej igralci!

Petančič Davorin.

Bralna vaja. Prva vaja za igro je in naj bo vedno tako zvana bralna vaja. Vršiti se lahko v sobi, igralci lahko sedijo. Zeleti je vsekakor in zahtevati, da so pri bralni vaji vsi igralci navzoči. Ime »bralna vaja« morda ni povsem primerno, ker igralci ne smejo vlog samo brati, treba je že pri bralni vaji pokazati vsaj nekoliko, kako misli ta in oni igralec svojo vlogo igrati. Seveda ne bo pri bralni vaji igralec delal vseh kretenj, potrebna sploh ni nobena, tukaj naj bo glavno to, da vsak izgovarja pravilno, naglašava pravilno in govori primerno glasno, tiho, razburljivo. Režiser torej pri bralni vaji prav za prav samo posluša. V besedilu igre, ki mora biti povsem enako v vseh knjigah, ki so na razpolago, je treba pri bralni vaji popraviti, kjer je to potrebno. Če se kaj črta, se mora črtati v vseh knjigah, posebno tudi v šepetalčevi

knjigi, da ne pridejo sicer šepetalec in še bolj igralci v zadrego. Bralna vaja je potrebna že radi tega, ker daje največ prili-

ke, da režiser popravi govorico, jezik igralca. Spakedrana slovenščina, pomešana z dialektom, zelo kviri. Igralec.

OBRTNA MLADINA

Naša vloga. Imam vtis, da se danes obrtnemu stanu posveča nekoliko premalo pozornosti. Zdi se, da je težišče vsega zanimanja na kmečkem in na delavskem stanu. Obrtniški stan in obrtniški naraščaj sta pa nekoliko pozabljena. Kje je vzrok temu? Zdi se mi, da smatramo obrtniški stan za stan, ki izumira, saj je ravno ta stan najbolj ranila in v gotovem delu uničila industrija. Kdo se bo brigal za umirajočega? Ali ni to brezplodno delo? Res je, da smo obrtniki in obrtniški vajenci in pomočniki postali sami nekam malodušni in mislimo, da se nam izpodmikajo tla od neke usode, ki je ne bo mogoče odvrniti. Tako nam je, kakor da bi nek skrit zajedalec počasi, a dosledno rahljaj in izpodjedal naše vrste. Odtod malodušnost in padanje zaupanja v samega sebe in v svoj stan. Pa ne bomo klonili. Svoje vloge,

upam, obrtniki še nismo doigrali in je, upam vsaj, ne bomo. Našo stanovsko moralo je treba zopet dvigniti, z njo dvigniti tudi stanovsko zavest. Naša mladinska obrtniška organizacija je šibka, zdi se, kakor da je ni. Manjka skupnosti, manjka sistematične organizacije. Zato se nam bodo pravice izmikale iz rok, ako jih ne bomo znali braniti. Rahlo organizirana skupina jih pa ne bo znala braniti. Kličemo po dobri organizaciji obrtniške mladine! Pozivamo in prosimo merodajne voditelje, da ne pozabijo na nas. Dobri obrtniki bodo v našem javnem življenju nekaj pomenili in bodo našemu ljudskemu političnemu in kulturnemu gibanju močna opora. Skupaj z dobro organiziranim kmečkim in delavskim stanom bomo tvorili moč naroda in države. Vodite nas! Joško Š.

ŠPORTNI KOTICEK

Šport — last naroda.

Športno udejstvovanje ni pri vseh narodih enako. So športne panoge, ki jih nekateri narodi sploh ne poznajo in jih niti ne priznavajo. Gojijo pa šport, ki je nekako narodna last, ki je zrastel z njihovimi navadami in običaji, ki ni tuja navlaka. Kakor je na primer pesem izraz in odsev narodne duše, tako naj bi bil tudi šport odsev narodnih običajev, navad in dela. Tak šport bo imel tudi posebno moralno vrednost.

Poglejmo samo stare Rimljane! Ne, da bi jih hoteli posnemati, ampak, da vidimo, kako so oni v športu pokazali svojo narodno posebnost. Njihove tekme s konjsko vprego in vozom na dveh kolesih. Njihove

rokoborbe, z orožjem in brez orožja! To je bil šport naroda, ki je poznal samo vojno kot svoje najvišje poslanstvo. Enako tudi Grki!

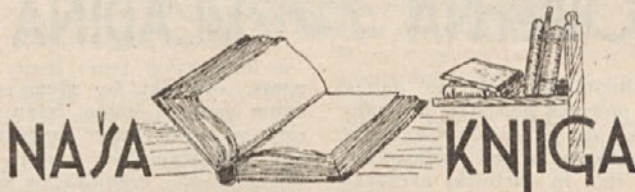
Še danes najdemo narode, ki imajo svoje narodne prireditve z res narodnimi navadami. Narodni plesi so neke vrste šport. Vršijo se v naravi, na prostem. Spremlja jih narodna pesem. Ohranjeni so pri gotovih narodih še običaji, da imajo tekme tesarji hlodov, v cepanju štorov itd. Enako tudi konjske dirke, brez vozov in z vozovi.

Škoda, da slovenski narod nima izrazitih narodnih navad, ki bi imele značaj športa. Morali smo pač sprejeti tisti mednarodni športni nadomestek, ki se nam zdi nekam tuj, nič naš, ki pa ravno radi tega tako

teško prodre v našo vas. Morda je ravno v tem, da so naše panoge športa tako nenarodne, iskati vzroka, da naše športno gibanje ne more zajeti širših plasti naroda.

Ni pa s tem rečeno, da moramo šport opustiti. Treba je le izbrati tiste panoge, ki so našemu narodnemu čustvovanju bližje. Kolesarjenje se bo gotovo obneslo, saj bodo izleti s kolesom eno najboljših raz-

vedril. Ravno tako bi se dalo s časom tudi tekme s konji posplošiti. Smučanje si osvaja pomalem tudi Slovenijo. Za prireditve pred občinstvom bo seveda ostala lahka atletika edino možna. Treba nam je samo prepričanja, da je šport potreba zdravega naroda, ena izmed njegovih življenjskih panog. —x.

Katoliška akcija. Referati na tečaju KA za duhovnike 8. in 9. januarja 1936 v Mariboru. Vsi referati omenjenega tečaja so zbrani v knjigi, ki jo je založila in tiskala Cirilova tiskarna v Mariboru. Knjiga je namenjena predvsem duhovnikom, vendar jo bodo tudi fantje, ki delajo v našem katoliškem fantovskem gibanju, brali in jo razumeli. Predavanja na omenjenem tečaju so vsa skupaj nekakšna ustava naše lavantinske Katoliške akcije. Vsi drugi načrti bodo izdelani v duhu in na podlagi te ustave. Tako upamo, da bo Katoliška akcija v naši škofiji res smotno urejena.

Knjigo Katoliška akcija so dobili vsi župnijski uradi. Fantje, ki vas zanima, kako razumeva Katoliško akcijo naša centrala, si knjigo izposodite in jo čitajte. Predavanja so bila precej načelnega značaja in so težka, vendar ne tako, da jih tudi vi ne bi razumeli. Dejstvo je namreč, da mnogi še danes Katoliške akcije ne pojmujejo tako kakor je zamišljena in v dobri volji, da delajo prav, delajo, kar ni povsem v duhu KA. V knjigi je tudi povedano, kako naj naša prosvetna društva in fantovski odseki delujejo, da bodo res v službi tega velikega katoliškega gibanja. —x.

Slomšek — ljubitelj petja.

Petje je izraz zadovoljnosti in veselja. Pesem naroda je slika narodove duše. Tudi Slomšek je cenil petje. Besedi pesem in veselje sta z imenom Slomškovim neločljivo združeni. Slomškovke pesmi, one od njega spisane in one, ki jih je uglasbil in jim dal napev, so postale last naroda. Kako tudi ne, saj je Slomšek izšel iz naroda in razumel struno narodove duše. Zato so njegove pesmi res naše, ki se dajo peti z občutkom.

Pesem je del narodove kulture. Če bi zamrla pesem, bi morali to obžalovati. Bil bi

to dokaz, da zamira tudi veselje. Ali ni pri nas petja vedno manj? Moramo priznati, da ga je res vedno manj. Tudi tu se pozna kvaren vpliv modernega časa.

Fantje, potrudimo se, da bomo naši pesmi dali zopet pomen. Na sestankih in ob raznih drugih prilikah pojmo. Pesmi imamo. S pesmijo bo rastle veselje in volja do dela. Pesem bo pričla naše kulture, slika našega hotenja in hrepenenja. Za Slomškom — ki je sam pel in peti učil in pesem ljubil kot dragocen biser v narodovem duhovnem bogastvu. M.

Naše veselje naj ne bo zdravju škodljivo pri jedi, pijači, rajanju itd. Naše veselje naj ne bo zveličanju naše duše nevarno. Naše veselje naj bo Bogu v čast in hvalo. Slomšek.

štiriperesna deteljica.
(Castor et Polux; 25 točk.)

Rešitev je poslati do 28. junija na naslov: Ugankarski striček »Našega doma«, Maribor, Koroška 1. — Dva, ki bosta izžrebana, dobita nagrado.

**Rešitev ugank v majski številki
»Našega doma«.**

1. A. M. Slomšek: Vse za beatifikacijo služabnika božjega Antona Martina Slomška.
2. Dvojni obrazi: Mlad tat — star berač.
3. Maturitetna vprašanja: »Naš dome«.
4. Lestev: Baraga Friderik.
5. Posetnica: Predsednik fantovskega odseka.

Prav so rešili: »Mariborski firbeci« (5); Čekuta Vilko (5); Tone Kos (4); Novak Jože (4); Stegmühler Rudi (3); Hameršak Vinko (4); Jožef Sodja (4); Franc Sodja (4); Jožef Mlakar (4); Anton Cesar (4); Ela Cencelj (4); Pečnik Angela (2); Feliks Čuček (2); Joško Makoter (3); Maks Osojnik (4); Enci Josip (4); Franjo Jug (4); Francka Vavpotič (3).

Izžrebana sta bila: Novak Jože, Banovci, p. Križevci pri Ljutomeru in Hameršak Vinko, Sv. Anton v Sl. gor.

Mojim ugankarjem: Fej, kako je svet grd! To sem do dobra spoznal, ko sem se klatil po svetu kakor Ribničan Vrban.

Teh kumferenc sem sit do ušes in čez. Res ne vem, čemu imajo ljudje kumference, če se pa včasih skuha taka godlja, da bi še kuža Muki, ki ni najbolj izbirčen, takoj napovedal gladovni štrajk. V Ženevi so vsekakor brihtni ljudje. To sem pogruntal jaz »Ugankarski striček« koj prvi dan. Kar ne more napraviti trojica, naložijo petorici, če petorica ni »ainštimig«, pošljejo akte odboru deveterice. Ko se tem ne ljubi več kregati, predajo vse skupaj trinajstorigi, ker pa je številka 13 v Ženevi nesrečna številka, zato dobi še nekaj tudi odbor osemnajstorige. Seveda tudi osemnajstoriga ne pride do zaključka, čemu neki — ali se spleča sploh pečati se s stvarmi, ki so tako vsakdanje, kot je abesinska vojna! — zato gre cel proces zopet nazaj k trojici. Pa kaj bi vam razlagal! Saj ste že slišali harmoniko. Vedno ista štima: Hmta, hmtadrata, tatata itd., potem pa spet od početka. — Tudi pri nas včasih delamo kumference. V Ljubljani je zadnjič bila tudi ena. Samo da na to kumferenco striček ni imel dostopa, ker je premalo nacjunaln. Samo od daleč sem smel pogledati v skrito kuhinjo. Kurenčukva Neška, ki ima dobre zveze, mi je zaupala, da so preskušali nacjunalci najnovejšo tehnično pridobitev, namreč posebni patentirani mlin. Teža še vi ne veste, kolikšnega pomena bo za ubogo človeštvo tak mlin. Stare škatlje — pardon, hočem reči stare ženice mečejo na eni strani noter, na drugi strani pa letijo ven že mlada dekleta. Nacjunalci so baje vrgli v mlin tako staro škatljo — JNS v nadi, da bi na drugi strani prišla ven mlada JNS. Če se jim je to posrečilo, še ne vem, ljubljanski radio o tem molči, tudi nacjunalne cajtenge nič ne pišejo. — Mnogim, ki »Dvojnih obrazov« niso znali rešiti: Ali sem vas potegnili, a? Eni so »dvojne obraze« kar preskočili, menda so se jih ustrašili. Gdčni Angeli so se pa tako dopadli, da si jih je izrezala ter dala v album. Nekateri so jih obsodili za Taljane ali pa za Abesince. Gospod Sodja iz Boh. Bistrice pa je v njih pogruntal »Ug. strička« in g. Žreba. Isto sodbo je izrekel tudig slavni Don Kihot — Janko iz Smetanove, samo s to razliko, da je mene, »Ugank. strička«, krstil za capina in cigana. Jaz pa pravim mirne duše, da bi bil vreden kolega tegale Janka, ki misli, da je vsa Smetanova njegova, po geslu: gliha vkup striha. — Sicer pa klíčem za pričlo vse mariborske frajle, da je »Ugank. striček« zavber fant. G. Žreb, ki so vendar le star dedec, skrbast in plešast, so na podlagi svoje fotografije dobili — sto ženitnih ponudb. Kako pa bo »Ugank. striček« postal slaven, pa si niti misliti ne upam. — Francka: Pušlec ponujaš g. Žrebu, meni, »Ugank. stričku«, pa ne boš

dala nič...? Vedi, v globino svoje duše sem užaljen nad to črno nevhvaležnostjo. Morda pa si se zmotila in si namesto »Ugank. striček« napisala Žreb... Veš, ko bi jaz dobil pušeljca, tako bi zavriskal, da bi se zemlja stresla v svojem osrčju. Pa prav zares! Kaj ne, pušeljca je namenjen meni? Mora pa biti iz rožmarina zelenega in naglčka rudečega... Ej, to se bo štrekal »Ugank. striček«, g. Žreb pa bodo iz same jeze dobili jetiko. V upanju in pričakovanju lepega pušeljca Te iskreno pozdravljam čez plote in mlake, čez strme gore in globoke prepade, preko ravne polja do tja, kjer si, Francka, Ti doma... — V s e m : Na svidenje ob Slomšekovih praznikih v Mariboru! Tista, ki bo »Ugank. strička« prva srečala, dobi škatljo bonbonov, pa prav zares... — Ugankarski striček.

To in ono.

Francija. Francosko mornariško ministrstvo je izdalo odredbo, razglašeno v Uradnem listu, po kateri so dolžni biti ob nedeljah pri sv. maši vsi mornarji, ki niso

službeno zadržani. S čolni se odpeljejo na suho. Častniki so osebno odgovorni, da se bo odredba izvajala.

Evharistični križi. Lansko leto so naše slovenske župnije postavile na mnogih krajih evharistične križe. Zgodilo se je, da so jih tu in tam gotovi ljudje podrli. Naredili so to na tihem. S tem sicer ne morejo škodovati katolicizmu v Sloveniji, vendar je to znak, da imamo tudi pri nas precej takšnih ljudi, ki so pripravljeni storiti tudi najbolj ostudno dejanje. Bodimo na stražil!

Zločini mladine v Rusiji. Boljševiški list priznava, da v Rusiji silno naraščajo zločini, storjeni od mladih ljudi, skoro otrok. Ni čuda, ljudje, ki jim ni nič sveto, ne morejo imeti spoštovanja do ničesar, ne do življenja svojega bližnjega, ne do njegovih pravic. Kar so sejali, to žanjejo.

Pomirjenje. V Nemčiji so verski boji nekoliko ponehali. Čuje se, da voditelji uvidevajo, da je boj proti Cerkvi nesmiseln. Uniči vedno onega, ki ta boj prične. Zgodovina je dokaz temu. Boj proti Cerkvi — je pomoč komunizmu.

VSAK

SLOVENSKI GOSPODAR
ZAVARUJE SEBE, SVOJCE IN SVOJE IMETJE
EDINO LE PRI

VZAJEMNI ZAVAROVALNICI V LJUBLJANI

ZAVARUJE: POŽAR — VLOM — NEZGODE
KASKO — JAMSTVO — STEKLO
ZVONOVE — ŽIVLJENJE
KARITAS

Podruž. Celje: Palača Ljudske posojilnice

Glavno zastopstvo: Maribor, Loška ul. 10

Krajevni zastopniki v vsaki fari